

18.10.2021).

2. Міжнародна діяльність у сфері публічних закупівель. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=274b77ed-ad89-446f-83f5-7686f44827bd&title=UgodaSotProDerzhavniZakupivli-wtoGpa-&isSpecial=true> (дата звернення: 18.10.2021).

АНАЛІЗ СТРАТЕГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЗА УМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

*Отенко І.П., д.е.н., професор,
Кармалія Д. М.*

Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

Сьогодні теорія національної безпеки знаходиться на етапі активного формування та динамічного розвитку. Українська політична практика засвідчує, що технологія реалізації доктрин, стратегій, концепцій і програм державної політики у сфері національної безпеки об'єктивно має інтегрувати всі компоненти політичної активності держави і базуватися на ґрунтовних теоретичних засадах та історичному досвіді. Наразі формування та реалізація в Україні державної політики національної безпеки є основою ефективного управління суспільством, що трансформується.

Для зрозуміння концепції національної безпеки України, необхідно розглянути зміст цієї категорії та її правову основу. Системи захисту інтересів держави є головний чинник функціонування національної безпеки.

У сучасній науковій літературі національна безпека розглядається як стан захищеності державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз. На думку О. Л. Хилько національна безпека є одним з ключових понять сучасної політичної науки [1].

Для того, щоб визначити практичну значимість наявних дефініцій слід звернутися до нормативно-правової бази. Правова основа національної безпеки відповідно до пункту 17 частини першої статті 92 Конституції України Закон «Про основи національної безпеки України» визначає основні засади державної політики, спрямованої на захист національних інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз в усіх сферах життєдіяльності [3].

Відповідно до п. 17 ч. I ст. 92 Конституції України основи національної безпеки України регламентує однойменний Закон від 19 червня 2003 року № 964 [4], який визначає головні засади державної політики, спрямованої на захист національних інтересів та гарантування в Україні безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх та внутрішніх загроз в усіх сферах життєдіяльності.

Тож, згідно до нормативно-правових актів України визначено, що національна безпека – захищеність життєво важливих інтересів людини і

громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам.

На сьогодні, державна політика України у сфері безпеки ґрунтується на засадах інформаційної та кіберзахищеності, що обумовлює головні стратегічні цілі держави на загальному та міжнародному рівнях. Тим не менш, безпекова політика потребує чіткого комплексного аналізу.

У зв'язку з цим, аналіз основних напрямків стратегій і пріоритетів партнерів України на світовій арені дозволяє перейти до визначення геополітичних і зовнішньополітичних пріоритетів нашої держави. Основними з яких є: активізація захисту національної безпеки України, відстоювання власних інтересів, зміцнення фундаментальних цінностей та інституцій, що забезпечують соціокультурний прогрес, входження України до європейського цивілізаційного простору, глобалізація і поглиблення кооперації з євроатлантичними безпековими структурами. А також, посилення потенціалу стримування як власної, так і колективної злочинності за рахунок участі в європейських/західних структурах безпеки, укладання двосторонніх і багатосторонніх договорів, отримання відповідних гарантій безпеки і повна абсорбація новітнього вектору піднесення.

Тим не менш, необхідно константувати, що підтримка рівноправних і взаємовигідних економічних, політичних і соціокультурних відносин є основою для зміцнення і консолідації відносин зі стратегічно важливими сусідами України, насамперед Польщею, Туреччиною, Грузією, країнами Балтії і Середньої Азії. Активна кооперація з тими країнами, які вбачають в Україні надійного рівноправного партнера, що чинить опір гегемоністському тиску від країн СНД є запорукою успішної реалізації власної політики безпеки під час глобалізаційних процесів.

Наразі актуальність вступу до ЄС визначається об'єктивним характером євроінтеграційного процесу в безпековій політиці та економіці України зі складним характером наслідків цього процесу. Адже наявність суттєвих регіональних дисбалансів у соціально-економічному розвитку в Україні потребує диференційованих підходів до розробки заходів розвитку, спрямованих на сприяння створенню зони вільної торгівлі, а також зміцненню економічної та галузевої співпраці між Україною та ЄС [5].

Можливі наслідки євроінтеграції для безпеки України можуть мати не тільки позитивний характер у вигляді нових можливостей та посилення оборонної дієздатності, але й становити певну загрозу [1]. Оцінка таких сценаріїв проводиться за критеріями бажаності, ймовірності та часу реалізації. до наслідків процесів євроінтеграції в економічній та правовій сфері.

Таким чином, зазначимо, що для України розробка засад стратегії національної безпеки цілком відповідає національним інтересам, базовим геополітичним і зовнішньополітичним потребам та адаптується під нові нормативно-правові акти. Однозначне вирішення геополітичної дилеми для України – це повернення до європейського цивілізаційного простору і набуття статусу повноправного суб'єкта євроатлантичної спільноти. Україна

зацікавлена в розвитку безпекового співробітництва з ЄС, яке ґрунтується на спільних інтересах і позитивному досвіді. Водночас, стратегічне партнерство з потужною міжнародною організацією НАТО зміцнює позиції країни на міжнародній арені, надає доступ до додаткових можливостей захисту національних інтересів. Для європейської спільноти важливим є залучення України до спільного безпекового простору та розвитку спроможностей забезпечення регіональної безпеки і стабільності. Але, потенціал співробітництва залишається значною мірою нереалізованим через низку внутрішніх і зовнішніх факторів.

Література:

1. Хилько О.Л. Теоретичні підходи до визначення сутності поняття “національна безпека”. *Вестник Севастопольського государственного технического университета*. 2003. №50. С.181-190.
2. Аналітична доповідь Національного інституту стратегічних досліджень до позачергового Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України у сфері національної безпеки». URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2015-12/Dopovid_Prezidentps-0ab72.pdf (дата звернення: 12.10.2021).
3. Закон України «Про основи національної безпеки України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/964-15> (дата звернення: 12.10.2021).
4. КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 12.10.2021).
5. Орел М. Г. Принципи, підходи та чинники розробки ефективної стратегії забезпечення політичної безпеки України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1110> (дата звернення: 13.10.2021).

РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН НА РІВНІ ДЕРЖАВ

*Пастушенко А. О., к. іс. н., доцент,
Сургай К. П.*

Харківський національний економічний університет ім. Семе́на Кузне́ця

Торгівля є складовою частиною життя всіх громадян та країн в цілому. В свою чергу вона відкриває кордони держав та прибирає «бар'єри» для суспільства в обміні/придбанні певного товару та/або послуги. Таким чином, людям надається більше можливостей та варіантів для вдосконалення їхнього добробуту. В свою чергу держави, беручи участь в міжнародній торгівлі, починають спеціалізуватися на певній галузі. І таким чином держава підіймає свій рівень конкурентоспроможності у зовнішній торгівлі. [2]

Оскільки основним актором міжнародних відносин є країни, то саме вони